

Proračun za 1. 1903.

Ko se je sešel državni zbor 18. oktobra 1903, je vlada predložila proračun za prihodnje leto. Ker se je pa zbornica radi češke obstrukcije ne more pečati z državnim proračunom, se bo 18. t. m. zbornica odgodila in bo vlada s pomočjo znanega § 14 uveljavila proračun za prvo četrtletje 1903.

Politični ogled.

Novi deželni glavarji. Uradna »Wiener Zeitung« je prinesla cesarjevo imenovanje novih deželnih glavarjev in njih namestnikov v vseh onih deželah, kjer so se letošnje jesen izvršile deželnozborske volitve, in sicer so postali za Štajersko: deželni glavar grof Edmund Attems, njegov namestnik dr. Fran Jurtela, deželni poslanec in odvetnik v Ptuj. Za Koroško: deželni glavar: tajni svetnik in deželni poslanec Zeno grof Goëss, njegov namestnik deželni poslanec dr. pl. Mettnitz. Za Nižje Avstrijsko: deželni maršal prošt Frigdean Schmolz, njegov namestnik pa dež. poslanec Strohbach. Za Gorenjo Avstrijsko: deželni glavar: dr. Alfred Ebenhoch, njegov namestnik deželni poslanec Emil vitez Dierzer pl. Traunthal. Za Solnograško: deželni glavar: dr. Albert Schuhmacher, njegov namestnik stolni kapitulat Al. Winkler. Za Predarelsko: deželni glavar: Ad. Rhomberg, njegov namestnik dr. Jos. Peer. Za Moravsko: deželni glavar: grof Vetter v. d. Lilie, njegov namestnik dr. Žáček. Za Šlezijo: deželni glavar: tajni svetnik Henrich grof Larisch-Münch, njegov namestnik kardinal breslavski Jurij Kopp.

Vsi deželni zbori razven kranjskega, kateri zaradi obstrukcije ne more delovati, so sklicani s posebnim cesarskim odlokom na kratka zasedanja. Štajerski deželni zbor je sklican na 29. decembra. Kakor priobčujemo v predstoječi notici, je imenovan namestnikom deželnega glavarja g. dr. Fran Jurtela. Nemška ljudska stranka po svojih časnikih razglasa, da se je trudila, naj bi ne bil imenovan nobeden slovenskih poslancev glavarjevim namestnikom. Svojega sovraštva proti Slovincem torej ne more nikjer zatajiti. Dr. Jurtela je že bil enkrat deželnega glavarja namestnik, a je to čast odložil, na kar je bil njegovim naslednikom imenovan dr. Josip Sernec.

Presvitli cesar ne pojde letos, kakor navadno, o božičnih praznikih v Valsee k svoji hčerki nadvojvodinji Valeriji, ampak ostane na Dunaju. Od zadnje bolezni, trganje po udih, je cesar sicer že ozdravel, vendar mora sedaj bolj ko prej paziti na svoje zdravje.

Avstrija in Rusija. Te dni pride, kakor se poroča, na Dunaj ruski minister za zunanje zadeve grof Lambsdorff ter se bo z našimi državniki posvetoval, kakor se misli, o nemirih v Macedoniji. Pisali smo že, da slovanske kristjane v Macedoniji Turki kruto tlačijo. Rusija in Avstrija hočeta skupno postopati, da se vrne red v Macedoniji in ohrani mir na Balkanu.

Slovaki se ne dajo zatreti. Slovaki na Ogrskem, v vsakem oziru tlačeni, se bodo vendar gospodarsko ohranili. Snujejo si mnogo društev in okoli madjarskih mest mnogoštevilna konsumna društva. Banka »Tatra« posreduje denarne pošiljke iz Amerike v Evropo. Slovak v Ameriki nikdar ne pozabi domovine. Po »Tatri« pride vsako leto 10 milijonov kron med Slovake. Denarni zavodi slovaški v sami nitranski županiji imajo letnega prometa 24 milijonov kron. Slovaki se torej rešujejo ravno tako, kakor Slovenci. Tak narod ne bo propadel. Prej bo konec Madjar embere.

Rusini v Galiciji. Ni lepo, a res je, da Poljaki v Galiciji skoro ravno tako zapostavljajo ruski narod, kakor Nemci na Štajerskem Slovence. Rusini so imeli vsled tega zadnje dni shod, na katerem so zahte-

vali, da se poljščina izloči iz rusinskih šol ter da se Poljakom zabrani naseljevanje med Rusini. Zahtevali so nadalje upravno delitev v Galiciji v poljski in rusinski del. Iste zahteve, kakor jih stavimo štajerski Slovenci!

V Nemčiji so sprejeli nov carinski cenik, ki bo posebno škodljiv našim avstrijskim poljedelcem. Nemčija bo sedaj odpovedala trgovinsko zvezo z drugimi državami ter skrbela, da jo sklene na podlagi novega cenika. Državni poslanci in vlada bodo morali skrbeti, da se varujejo koristi poljedelcev.

Vojska v Venezueli. V Venezueli, zvezni državi severne Južne Amerike, je že dve leti trajala notranja vojska med dvema strankama. V tem boju se je poškodovalo in uničilo tudi nemškim in angleškim naseljencem premoženje, kakor pravijo, v znatni množini. Toda sedanji predsednik zvezne države Castro ni hotel obljubiti nobene odškodnine. Vsled tega je odplulo nemško in angleško brodovje proti Venezueli ter v pristanišču La Guaira potopilo vse venezuelske vojne ladije. Predsednik Castro je postal sedaj baže mehkejši in je pripravljen se pogajati.

Razne politične novice. Knežinja Hohenberg, soproga prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda, bo baže zopet povišana v dostojanstvu in sicer tako, da bo uvrščena takoj za princezinjami cesarske hiše. — Za gospodsko zbornico je imenovanih 26 novih članov, toda med njimi ni nobenega Jugoslavana. Med drugimi so imenovani škof v Budejovicah dr. Riha, bivši trgovinski minister baron Dipauli, bivši pravosodni minister Ruber in drugi. — Deželni zbor istrski je sklican v Pulj, ker so se v Poreču, kjer je bilo zadnji čas zasedanje, pobalinski vedli proti slovenskim in hrvaškim poslancem. — Naš štajerski namestnik grof Clary je postal častni doktor prava na graški univerzi. Clary pa doktor — marsikateri se smeji. Pravi razlog je, da so nemško-nacionalni profesorji hoteli povišati s tem svojega pristaša na namestniškem stolu. — Španska je dobila novo ministerstvo. Sestavil ga je konservativec Silvela. Španski kralj je očital prejšnji liberalni vladi, da je zanemarila narodno obrambo, mornarico in javna dela. — Zveznim predsednikom ljudovlade Švica je imenovan Deucher, podpredsednikom pa Comtesse. — Ruski in nemški cesar nameravata prihodnje leto priti v Rim na obiske.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Naše slovensko pevsko društvo) je priredilo, kakor smo naznanili, dne 8. t. m. v prostorih gosp. Frana Sršena pevski večer, ki je bil dobro obiskan. Posetili so nas tudi gostje iz ormoškega okraja.

Vodja pevskega društva, gospod Fran Zacherl, je v svojem poklicu neumorno delaven mož. Kot organist ljutomerske župne cerkve goji skrbno ljudsko cerkveno petje, o kojega lepoti so se ptujci že opetovano laškavo izražali. G. Zacherl se tudi trudi, da bi po možnosti ustregel cerkvenim odredbam. Da se sploh more misliti na umetno cerkveno petje, je bila neizogibna potreba, ustanoviti pevsko društvo. Vkljub mnogim težkočam in zaprekam, vkljub vsemu nasprotstvu od nekaternikov, se je društvo ustanovilo ter uspešno delovalo v dosego svojega smotra. Ob raznih cerkvenih slovesnostih se je že pokazal sad Zacherlovega truda, kot precej dozorel. Zlasti je društvo počastilo sv. Cecilijo, zaščitnico cerkvenega petja in godbe, z izbrano lepim cerkvenim petjem ob njenem godu.

Dasi ima društvo mnogo truda s cerkvenim petjem, vendarle ne zanemarija narodnega in umetnega cerkvenega petja, kakor je pokazal ta pevski večer. Mlado društvo je

tokrat stopilo prvič v javnost, in smelo trdimo, da je rešilo svojo nalogo častno. Z neznatnimi izjemami so bile vse točke bogatega vspeha dobro prednašane, nekatere celo izvrstno.

Za uvod je izvabila klavirju milodoneče akorde gospa Marija Sršen. Pred vsem sta se odlikovali gospici Repičevi s svojimi očarujočimi samospeli. Ljubko je odmeval Elzin glas v Volaričevem samospelu »Oj rožmarin«, s klavirjem jo je spremljala sestra Irma. Prijazno je božal ušesa poslušalcev krepki bariton cezanjevskega nadučitelja, g. Frana Schneider. Gospica Leonida Herzog je graciozno spremljala s klavirjem gospico Irmo Repič, ki je divno prednašala Volaričev samospel »Pogled v nedolžno oko«. Na vsestransko željo se je morala ponoviti ta točka. Tudi moški, ženski in mešani zbori so se odlikovali po preciznem prednašanju vseh umotvorov. Peto se je vseskozi nepričakovano dobro.

Vse nam pa tudi ni ugajalo. V Laharnarjem »Vencu narodnih pesmi« bi po mnenju odličnih gostov vsekakor lahko izostala neka »narodna«. Povdarjalo se je že čisto, da ni vse lepo, da ni vse »za salon«, kar je narodno. Še neprijetneje nas je vznemirila saljivi prizor »Ubožec« s svojimi neduhovitimi duhovitostmi, ki je po nesreči zlezal v vspeh.

G. Zacherl, ki je v začetku v prisrčnih besedah pozdravil vse došle goste, nam je za sklep povedal najzanimivejše o zastopanih skladateljih ter nam v stenskih slikah predstavil umetnike, katerih duševne proizvode smo slišali. Bili so zastopani naši domači skladatelji: F. S. Vilhar, naš rojak Vekoslav Vaupotič iz Mote, Volarič, dr. G. Ipavec, Avg. Leban, dr. G. Krek in Iv. Laharnar.

Vodju pevskega zbora, gosp. Zacherlu, iz srca čestitamo na tem izrednem vspehu, zahvaljujemo se mu iskreno za trud, ter želimo, da bi pevsko društvo pod pokroviteljstvom sv. Cecilije in pod razumnim vodstvom g. Frana Zacherla vedno lepše napredovalo ter nam priredilo še več tako prijetnih večerov! Milodoneča slovenska pesem naj združuje pod svojimi lagano se zibajočimi krili vse ljutomerske Slovence, četudi v javnosti različnega mnenja!

Iz Ivanjec. (Naša pošta.) Na dopis »Slov. Gosp.« z dne 4. dec. t. l. št. 49 glede nemškega poštnega pečata v Ivanjih, dati smo primorani sledeče pojasniti:

Ni naša krivda, da imamo v Ivanjih nemški poštni pečat, temveč krivda zadane c. kr. poštne ravnateljstvo v Gradcu. Trikrat so že vložile c. kr. poštnemu uradu v Ivanjih podrejene občine in sicer: Ivanji, Stavešinci in Ivanjševci (občina Negova je nemškutarska), potem krajni šolski svet, župnijski urad in bralno društvo v Negovi prošnjo za dvojezični poštni pečat pri c. kr. poštnem uradu v Ivanjih. Še-le tretji prošnji je c. kr. poštno ravnateljstvo v toliko ugodilo, da dobimo novi poštni pečat tedaj, ko se sedanji obrabi. No, potem bomo še pač dolgo čakali, ker nemške črke se navadno ne obrabijo rade. Od naše zahteve pa ne bomo odjenjali, temveč moledovali, dokler se nam ne ugodí. Če smejo pri drugih poštah biti dvojezični pečati, zakaj pa bi ravno pri naši ne.

Da bi pa mi hoteli to zadevo res prespati, prosimo, da prihodnje tako slabo o nas ne mislite, kajti če se nam stavijo povsod zapreke in bi si sami ne delali poguma, potem bi morali res kmalu obupati. Pa pomagaj nam Bog in sreča junaska!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naši štajerski poslanci. Iz Dunaja se nam poroča, da je imela tudi »Slovanska zveza« že posvetovanje zaradi pravih